

LENINA KĀROGS

LATVIJAS KOMUNISTISKĀ PARTIJAS PREIĻU RAJONA KOMITEJAS UN
PREIĻU RAJONA TAUTAS DEPUTĀTU PADOMES LAIKRAKSTS

IZNAK KOPS
1950. GADA 29. MARTA
Nr. 138 (5832)
22.
NOVEMBRIS,
OTRDIENA,
1988. GADS
Maksa 3 kap.

Uz republikas tautu forumu

Mūsu republikā turpinās gatavošanās Latvijas PSR tautu forumam, kurš decembrī sanāks Rīgā. Jau notikušas tautu foruma organizācijas komitejas vairākas sēdes, kuras vadīja komitejas priekšsēdētājs, Latvijas PSR Augstākās Padomes Prezidija priekšsēdētājs A. Gorbunovs. Vienā no tām apstiprināta Latvijas PSR tautu foruma delegātu vēlēšanas kārtība.

Tautu foruma delegātu izvirzīšana notiks pēc teritoriāli administratīvās, sociālās un nacionālās pārstāvniecības principiem. Delegātu izvirzīšanu un vēlēšanas kopīgi ar sabiedriskajām organizācijām organizē

rajonu un pilsētu (republikas pakļautības) izpildkomitejas. Tautu organizācijas komiteja noteikusi šādu pārstāvniecības normu — viens delegāts no 3200 iedzīvotājiem.

Tādējādi no mūsu rajona, ņemot vērā iedzīvotāju skaitu un nacionālo sastāvu, jāizvirza un jāievēl 14 delegāti, tajā skaitā — 9 latvieši, 4 krievi un 1 polis.

Lauku laudim (kolhoziem, padomju saimniecībām un agroservisa organizācijām) uz tautu forumu jāizvirza un jāievēl 7 delegāti (5 latvieši, 1 krievs un 1 polis). Vēlēšanas paredzēts

organizēt pilnvaroto pārstāvju sanāksmē šī gada 25. novembrī.

Līvānu pilsētas iedzīvotāji uz tautu forumu ievēlēs 4 delegātus (2 latviešus un 2 krievus). Vēlēšanas notiks darba kolektīvu, sabiedrisko organizāciju pārstāvju un iedzīvotāju sapulcē šī gada 23. novembrī plkst. 17.30 pilsētas kultūras namā.

Preiļu iedzīvotāji vēlēs 3 delegātus (2 latviešus un 1 krievu). Vēlēšanas notiks darba kolektīvu un sabiedrisko organizāciju pārstāvju un iedzīvotāju sapulcē rajona kultūras namā šī gada 25. novembrī plkst. 18.00.

Aktuāls komentārs

Taisnībai jāuzvar

Latvijas PSR Ministru Padome pieņēmusi lēmumu «Par pilsoņu nepamatotu administratīvu izsūtīšanu no Latvijas PSR 1949. gadā». LATINFORM korespondents S. Prokošenko lūdza, lai šo faktu komentē Latvijas PSR Ministru Padomes priekšsēdētāja vietnieks L. BARTKEVIČS, kurš vada Latvijas PSR Ministru Padomes komisiju personu iesniegumu izskatīšanai par nepamatotu administratīvu izsūtīšanu no Latvijas PSR:

— Dīemžēl, rupjās kļūdas, kas trīsdesmito gadu sākumā tika pieļautas sasteigtās un vardarbīgās zemnieku saimniecību kolektīvizācijas gaitā, pēckara gados atkārtotās Baltijas Padomju republikās. 1949. gada martā tika pieņemts lēmums izsūtīt ārpus republikas robežām 10 tūkstošus budžu ģimeņu. Drausmīgs šis lēmums bija arī ar to, ka tik daudz budžu gluži vienkārši nebija. Reālus budžu sarakstus tik īsā laikā varēja sastādīt, vienīgi pamatojoties uz zemnieku saimniecību pēdējo uzskaiti, taču Latvijā tā notika 1939. gadā, tāpat vēl buržuāzijas valdīšanas gados. Bet kopš tā laika taču Latvijas zemnieki kopā ar visu mūsu zemi bija pārdzīvojuši karu, kas prasīja lielus cilvēku un materiālo resursu zaudējumus.

Turklāt 1947. gadā saimniecībām, kas tika pasludinātas par budžu saimniecībām, uzlika tāds nodokļus, kas visai drīz reducētu līdz nullei to reālās vai iedomātās bagātības. Un tomēr pēc diviem gadiem tika pieņemts jau minētais lēmums. Izsūtāmo sarakstu sastādīšana tika uzdots vietējiem varas orgāniem, tādējādi dodot konkrētajiem izpildītājiem faktiski pilnīgu rīcības brīvību. Šo cilvēku cenšanās par jebkuru cenu izpildīt no augšas dotos norādījumus neizbēgami noveda pie netaisnīgiem lēmumiem. Turklāt nelikumības atmosfērā radās lielas iespējas nokārtot rēķinus ar nevēlamiem cilvēkiem, pat ja tie bija, trūcī-

gie. Kā rezultāts nāca 28 tūkstoši netaisnības izkropļotu likteņu.

Pētot šīs lietas, mēs visu laiku guvām apliecinājumus tam, ka tā dēvēto budžu ģimeņu masveida izsūtīšana notika, pārķēpjot tajā laikā spēkā esošo likumdošanu. Komisija nāca pie secinājuma, ka 1949. gada lēmums ir jāatceļ kā nelikumīgs. Tagad, kad pagājuši gandrīz 40 gadi, Latvijas PSR Ministru Padome atjaunojusi taisnīgumu. Pilsoņu izsūtīšana atzīta par nepamatotu, bet viņi paši rehabilitēti. (Ar valdības lēmumu, cietušajiem viņu mantiniekiem tiks atlīdzināti nodarītie zaudējumi, iespēju robežās atdots atpakaļ nekustamais īpašums vai arī obligāti izmaksāta naudas kompensācija par to. Kompetentajiem orgāniem uzdots jau novembrī izstrādāt nolikumu par kārtību, kādā atdodams atpakaļ konfiscētais īpašums vai arī atlīdzināma tā vērtība. Kompensāciju kopējā summa var sasniegt 20 — 25 miljonus rubļu. Tie tiks piešķirti no diviem galvenajiem avotiem. Pirmais ir republikas budžets, bet otrs — kolhožu līdzekļi. Kolhoziem vai nu jāatdod cietušajiem atpakaļ dzīvojamās mājas un saimniecības ēkas, vai arī jākompensē to vērtība. Kad minētais nolikums būs izstrādāts, pilsoņi, uz kuriem attiecas šis Latvijas PSR Ministru Padomes lēmums, varēs griezties kompensācijas jautājumos to rajonu izpildkomitejās, no kuriem viņus izsūtīja.

Atgriezies pie publicētā

Vēlreiz par ekoloģiju

Ekoloģiskais stāvoklis Līvānos, kā arī pilsētas sociālās attīstības problēmas joprojām ir mūsu lasītāju redzeslokā. Vairākās iepriekšējās publikācijās tika runāts par Līvānu stikla fabrikas darbību. Šodien, turpinot sāktu sarunu, savu viedokli izsaka šī uzņēmuma galvenais inženieris.

Ekoloģiskais jautājums pašreiz ir visaktuālākais — gan mūsu republikā, gan visā valstī. Sakarā ar to vairākas publikācijās presē, arī «Lenina Karogā» (1988. gada 27. oktobra un 29. oktobra numuros) rakstīts par Līvānu stikla fabriku, kura atrodas pilsētas robežās, dzīvojamās zonas tiešā tuvumā. Tas, protams, pilsētas iedzīvotājos izraisa sašutumu.

Uzskatu, ka nepieciešams tuvāk paskaidrot par uzņēmuma attīstības perspektīvām laikā no 1989. gada līdz 1995. gadam, onkrēti — par ekoloģiskās situācijas uzlabošanu fabrikas un arī visas pilsētas sanitāri aizsargājamajā zonā, kā arī par strādājošo sociālo, sadzīves un dzīvokļu apstākļu uzlabošanu.

Kaitīgākie ingredientī, kurus satur šķidrā kurināmā sadegšanas un stikla vārīšanas rezultātā radušies gāzveida izdalījumi, ir sēra anhidrīds un slāpekļa oksīdi, kuri pašreiz attiecīgi 2,8 un 1,4 reizes pārsniedz pieļaujamās koncentrācijas normas. Ekoloģiskās situācijas uzlabošanai būtiskākais pasākums ir pāriešana no šķidrā kurināmā uz dabas gāzi. Šī pāreja tiks pabeigta nākamā gada pirmajā pusē. Tad vairs nevajadzēs runāt par sēra anhidrīda kaitīgumu, arī slāpekļa oksīdu koncentrācija atbilst pieļaujamajām normām.

Turpinās kristāla izstrādājumu iecirkņa rekonstrukcija. Pašlaik šīs ražotnes atkritumus neizveidam, bet gan uzkrājam speciāli sagatavotās tilpnēs, un tikai pēc tam, kad svinu saturošie un citi savienojumi tiks neitralizēti līdz pieļaujamajai koncentrācijai un kad būs saņemta Valsts ūdens aizsardzības inspekcijas atļauja, attīrītos notekūdeņus ievadīsim pilsētas kanalizācijas kolektorā.

Tiek izstrādāts šilts sagatavošanas iecirkņa rekonstrukcijas projekts. So darbu pabeigs nākamā gada ceturtajā ceturksnī. Kad projekts būs saskaņots ar Valsts dabas aizsardzības komiteju, sāksim to īstenot. Rekonstrukciju plānots pabeigt 1992. gada otrajā pusgadā.

Paredzēts uzbūvēt modernu ceļu, kur roku darbu atvieglinās jaunas tehnoloģiskās iekārtas. Līdz ar šī ceļa nodošanu ekspluatācijā (plānojam, ka tas būs 1994. gadā) pārtrauksim ražošanu esošajās telpās, kurās neatbilst sanitārajām normām un no-

teikumiem, kā arī atrisināsim strādājošo sociālās problēmas.

Atsevišķās publikācijās rakstīts par optiskās šķiedras gaismas vadu ceļa celtniecību. To autori, izsakoties par šīs ražošanas kaitīgumu, nav bijuši kompetenti. Varu paskaidrot, ka pēc fabrikas rīcībā esošajiem oficiālajiem datiem 4. ceļā nevienā darbavietā kaitīgo vielu koncentrācija nav pārsniegta. Šķīdinātāji tiek papildīti speciālās tilpnēs un vēlāk izmantoti celtniecībā, kā arī detaļu mazgāšanai mehāniskajās darbnīcās. Celtniecība mums dos iespēju palielināt gaismas vadu ražošanas apjomus uz ražošanas intensifikācijas rēķina.

Par dzīvokļu celtniecību jāteic, ka situācija ir šāda: neskatot visu, kas jau uzcelts. 1989. gada pirmajā ceturksnī paredzēts uzsākt 32 dzīvokļu mājas būvi Rīgas ielā. Pirmajā stāvā paredzēts ierīkot firmas veikalu. Pašlaik projektē arī 60 dzīvokļu māju, kuras celtniecību uzsāks 1991. gadā. Šajā sakarībā gribu leibilst pret biedra Desaina teikto («Lenina Karogs», 1988. gada 29. oktobra num.), proti — ka Līvānu stikla fabrika nedomā par dzīvokļu celtniecību.

Nepiekrītu arī rajona izpildkomitejas priekšsēdētājam J. Vucenam (tā pati publikācija). Es neteicu, ka šobrīd nav tehnoloģijas, kura varētu likvidēt kaitīgos sēra savienojumus. Tāda tehnoloģija ir. Kas attiecas uz gāzveida izdalījumu attīrīšanu no slāpekļa oksīdiem, tad jāatzīst, ka Padomju Savienībā šim nolūkam patiešām vēl nav radīta nekāda efektīva iekārta. Par to esmu informējis arī rajona izpildkomitejas priekšsēdētāju.

Nobeigumā iepazīstināšu ar Valsts dabas aizsardzības komitejas (vēstule Nr. 16—21—163, 1988. g. 14. 10.) datiem: Līvānu stikla fabrikas tehnoloģiskās iekārtas izdalītās kaitīgās vielas ir 23,1 procents no visu pilsētas rūpniecības uzņēmumu kopējā atmosfēras piesārņojuma. Vēlreiz uzsveru: visi iepriekš minētie pasākumi paredzēti ekoloģisko un sociālo problēmu atrisināšanai, ievērojami nepaplašinot ražošanas apjomus.

V. BESSARABS,

Līvānu stikla fabrikas galvenais inženieris

Pārskats

par piena izslaukumiem rajona saimniecībās (pēc RARA dispečerdienesta datiem)

Saimniecība	Izslaukts no 1000 laktācijām (kg)	+ salīdz. ar iepriekšējo ceturksti (tka)	+ salīdz. ar to pašu laiku 1987. g. (tka)
«Krasnij Oktjabrj»	10,3	—	-1,4
Leņina	9,4	-0,3	-2,4
«Sarkanā ausma»	8,0	+0,3	+0,6
Aglonas p. s.	7,5	—	-0,1
«Nākotne»	7,5	-0,3	-1,7
Kirova	7,2	—	-0,9
Raiņa	—	—	-1,1
«Zelta vārpa»	7,0	—	-1,0
«Jersika»	6,9	+0,3	-0,2
M. Gorkija	6,9	-0,3	-0,2
«Vārkava»	6,4	+0,3	-0,1
Suvorova	6,3	+0,3	-0,9
Dzeržinska	6,0	—	-1,1
Ruņonas p. s.	6,0	—	-2,0
«Silukalns»	5,9	+0,1	-0,7
K. Marksa	5,8	-0,3	-1,0
Oskalna	5,5	+0,1	-1,2
«Dzintars»	5,1	+0,1	-1,9
«Dubna»	5,0	—	-1,6
Rudzātu p. s.	4,8	+0,2	-1,1
RAJONA	6,8	-0,1	-1,0

Tā dienē novadnieki

Kļuva jūrnieks...

Pāvels Trubačs dienestā devās 1986. gada pavasarī. Un kļuva jūrnieks — patlaban vecākais matrozis Pāvels Trubačs dienē uz viena no ar Sarkanā Karoga ordeni apbalvotās Melnās jūras flotes kreiseriem. Viņš ir kaujas un politisko mācību teicamnieks.

1985. gadā Pāvels beidza Jaunaglonas 58. arodividusskolu un ieguva traktorista-mašīnista profesiju. Dienesta laikā apgūta otra specialitāte — elektrīks.

Pēc pusgada vecākais matrozis Pāvels Trubačs atgriezies mājās — dzimtajā Aglonas ciemā un, droši vien, tikpat labi strādās lauksaimniecībā kā patlaban dienē Jūras Kara Flotē.

Par teicamu dienestu vecākajam matrozim P. Trubačam nesen bija piešķirts atvaļinājums uz mājām.

V. SUPRUNS,

Preiļu rajona kara komisārs, apakšpulkvedis

● ATTELA: vecākais matrozis Pāvels Trubačs.

J. ZANDES foto

Partijas rajona organizācijas XXII konference

No runām debatēs

R. LAZDANE,

Preiļu 21. PMK partijas biroja sekretāre

Sodienas konference izraisīja lielu interesi ne tikai komunistu, bet arī bezpartijisko vidū. Tas ir neparasti, bet tajā pašā laikā — dabiski, jo partija ir sabiedrības vadošais un virzošais spēks.

Pārskata periodā partijas rajona komiteja meklēja jaunas darba formas un metodes. Sevišķi man to gribētos teikt par organizatoriskā darba nodāļu. Lietišķāka un konkrētāka kļuva sekretāru semināru tematika, lietderīgi bija citos rajonos organizētie semināri. Domāju, ka šādi semināri jāturpina arī turpmāk un jāpilnveido, jo tie dod iespēju vērtēt un salīdzināt kaimiņu un savu darbu.

Manuprāt, mērķtiecīgāks kļuvis partijas komisijas darbs. Vairākos gadījumos sēdes notika tieši darba kolektīvos, tā ļaujot sīkāk izpētīt attiecīgu lietu un pieņemt objektīvāku lēmumu.

Ja šajos gados rajonā interesantāk noritējuši dziesmu, folkloras un sporta svētki, ja par tradīciju kļuvusi izstāžu un dzejas dienu organizēšana, tad liels nopelns te ir ideoloģiskā darba nodāļai.

Pārskata referātā minēts, ka ne visi komiteja ievēlētie biedri bijuši aktīvi. Domāju, ka daļa vainas jāuzņemas partijas rajona komitejai pašai, jo ne visiem komitejas locekļiem tika doti uzdevumi. Turpretim otrai daļai vēlēta aktīva — tiem, kas neatteicās no pienākumiem, to bija ļoti daudz.

Vērtējot vēlēta orgāna darbu, mēs to bieži attiecinām tikai uz dažiem cilvēkiem. Šajā konkrētajā gadījumā — uz sekretāriem. Manuprāt, nebūtu godīgi, ja teiktu, ka sekretāri necentās pildīt viņiem uzliktos pienākumus. Referātā paškritiski atzīts, ka ne viss izdevās. Bet vai šajā gadījumā nav tikpat vainīgi rajona izpildkomitejas un citu iestāžu darbinieki? Vai mēs katrs savā darba vietā esam izpildījuši visu to, ko lēmusi partijas komiteja?

Savas delegācijas vārdā gribu izteikt priekšlikumus, kas jauniešiem partijai jābūtu jārisina nekavējoties:

1. Partijas rajona komitejai kopā ar izpildkomiteju jāpanāk budžeta līdzekļu taisnīga sadale. Pastāvot normatīvu sistēmai par atskaitījumiem no uzņēmumu peļņas un iedzīvotāju nodokļiem, ar normatīvu būtu jāsadala šī summa kopējām rajona vajadzībām, tas ir — izglītības sistēmai, veselības aizsardzībai, rajona ceļu un izpildkomitejas aparāta uzturēšanai, bet atlikuši daļa jānodod tām teritoriālajām padomēm, no kuru uzņēmumiem šie līdzekļi nāk. Līdz šim Līvāni ir bijuši pabērna lomā.

2. Līvānu iedzīvotāji pamatoti uztraukušies par ekoloģisko stāvokli pilsētā, jo pēc publicētajiem datiem par optimizmu grūti runāt. Tāpēc nopietni vajadzētu apsvērt, vai ir nepieciešamība ražot atsevišķu veidu produkciju, piemēram — kristālu.

3. Stingri jākontrolē, kā tiek sadalīta deficīta preces starp patērētāju biedrībām. Te jābūt vislielākajam taisnīgumam.

4. Mēs ceram, ka tuvākajā laikā mums tiks atdoti 8 dzīvokļi, kurus 1984. gadā jaunajā mājā Preiļos iedalījām dažādu iestāžu darbiniekiem. Mums šāda garantija tika dota.

5. Mēs ik gadus pārskatām kadru rezervi kā uz vietām, tā arī rajonā. Un tomēr vienmēr jūtam vadošo kadru trūkumu. Sogad viena grupa, kā minēts referātā, sāks mācīties partijas rajona komitejā. Bet — vai nebūtu lietderīgi rajonā apmācīt arī arodkomiteju priekšsēdētājus, galveno inženieru un citu speciālistu rezervi?

6. Manuprāt, nopietni jāizvērtē partijas attieksme pret Tautas frontes darbību. Acīmredzot to, kas labs TF programmā, mums jāprot atbalstīt, citādi mēs

nesapratīs. Atrauti no tautas mēs neko neizdarīsim. Mani pārsteidz daudzu komunistu nevēlēšanās izprast republikai būtiskus jautājumus. Esmu pārliecināta, ka šobrīd visiem komunistiem jābūt vienotiem un kopā ar citiem sabiedriskajiem formējumiem jāvada pārbūve. TF atbalsta grupām savus priekšlikumus vajadzētu izteikt nevis pavēļu, bet ierosinājumu formā.

Divi ierosinājumi Centrālajai Komitejai:

1. Pašreiz rajona komitejas sekretāri, sevišķi — pirmais, bieži tiek aicināti uz CK uz dažādiem pasākumiem. Lietderīgi būtu šos pasākumus apvienot, lai sekretāriem būtu iespēja biežāk apmeklēt darba kolektīvus. Pašreiz tas ir ļoti svarīgi.

2. Gatavojoties partijas XIX Vissavienības konferencei, mēs ierosinām mainīt Statūtu 54. punktu un ieteicām, ka partijas sapulces pirmorganizācijās rīkojamas ne retāk kā vienu reizi divos mēnešos. Šis jautājums nav izlemts. Bet katras sapulces sagatavošana prasa laiku. Lietderīgāk būtu šo laiku izmantot individuālajam darbam ar cilvēkiem.

T. SUBA,

Līvānu pilsētas kara un darba veterānu padomes priekšsēdētāja

Šī konference rajona partijas organizāciju dzīvē ir īpašs posms. Priekšplānā izvirzījušās daudzas problēmas: jādoma par ideoloģiskā darba mērķtiecību, par ekonomiskās atpalicības pārvarēšanu, par apgādi ar pārtiku, par ekoloģiju, dzīvokļiem utt. Tas viss, kopā ņemot, saasinājis starptautiskās attiecības.

Kad notika Lielā Oktobra sociālistiskā revolūcija, nevienš neaiztāja, kādas tautības ir cilvēks, katru vērtēja pēc ieguldījuma, ko viņš devis kopējā lietā. Spilgts tā piemērs — latviešu sarkanie strēlnieki. Patlaban mūsu valsti arī notiek revolūcija, tāpēc cilvēks jāvērtē nevis pēc nacionalitātes, bet gan pēc viņa lietīskajām īpašībām, pēc viņa attieksmes pret pienākumiem. Tikai visi kopā, tikai dzīvojot draudzīgi, tikai ar kopīgu darbu mēs spēsim pārvarēt pašreizējās grūtības. Jo gan latvietim, gan krievam, gan baltkrievam, gan polim, gan ebrejam nav vienlīga, kas šodien ir mūsu veikalu plauktos, kādu gaisu elpojam un kādā upē peldamies. Tas viss ir mūsu kopējā lieta. Un Padomju Latvija — mūsu kopējās mājas. Jārēķinās ar realitātēm, nevis jāmeklē migranti. Katram godīgam komunistam jāizskaidro tautai, vai konkrētā aizsākumā, iniciatīvā, ierosmē ir perspektīva vai tās nav.

Īpaši dedzīgi strīdī rit par latviešu valodas mācīšanos. Domāju, ka lielākā daļa to cilvēku, kuri nezina latviešu valodu, saprot, cik labi ir tiem, kuri to zina. Un nebūtu nekādas problēmas, ja šo jautājumu būtu nopietnāk risinājuši un risinātu Latvijas PSR Izglītības ministrija.

Ilgus gadus esmu strādājis par skolas direktora vietnieci, tāpēc ar pilnu atbildības izjūtu pazinoju, ka latviešu valodas mācīšanās krievu skolās nebūtu nebija obligāta: skolēnus pēc vecāku lūguma atbrīvoja no šī mācību priekšmeta; ja skolēns latviešu valodā sanēma divnieku, viņš tomēr skaitījās sekmīgs un tika pārcelts nākamajā klasē.

Līvānu 2. vidusskolai ir paveicies, jo tur strādā pedagogi entuziasti Andrejeva un R. Udrovskas. Latviešu valodas kabinets — labākais rajonā un arī republikā. Kabinētā ir daudz uzskates līdzekļu, tie noformēti gaumīgi, izmantotot nacionālos motīvus. R. Udrovskas ne tikai māca latviešu valodu, bet sniedz skolēntem dziļas zināšanas par latviešu tautu, iepazīstina ar latviešu komponistu un mākslinieku daiļradi, ar tautas mākslu. Viņa ved bērņus uz izstādēm, muzejiem, organizē tikšanās.

Rita Udrovskas ir bezpartijiskā, taču pēc savas būtības viņa ir komuniste. Visu savu darbu mūžu viņa ir pavadījusi krievu skolā, ieaudzinājusi krievu bērņos mīlestību pret latviešu valodu, pret savu tautu. Ja tādu cilvēku būtu vairāk, nebūtu arī valodas problēmas. Jo valoda jāmacās agrā bērnībā.

Pārkārtošanās gaitā liela loma ir presē. Te, manuprāt, ir trūkumi. To var attiecināt gan uz rajona, gan arī republikānisko presi. Atklātuma aizsegā tiek publicēti raksti, kuri nebūt nav lietderīgi. Avīzei taču nav jāpublicē viss, ko tā saņem.

Presē reti var lasīt partijas darbinieku materiālus. Viņi visbiežāk atrakstās, taisnojās sakarā ar vienu vai otru publikāciju. Bet nepieciešams, lai partijas darbinieki aicinātu tautu un tā viņiem sekotu.

Es, būdama komuniste un veterānu padomes priekšsēdētāja, uzskatu, ka republikas masu informācijas līdzekļi (radio, televīzija) un prese neveic darbu, lai saliedētu republikas tautas izvirzīto uzdevumu izpildei, bet dažreiz pat audzina vienas tautas nepatiku pret otru. Presē un televīzijā pavisam nāv materiālu, kuros būtu spilgti saprašanās un draudzības piemēri.

Pēdējā laikā mani sūrgutina attieksme pret Lielā Tēvijas kara veterāniem. Viņi ir ļoti novecojuši, daudzi kļuvuši pavisam bezpalīdzīgi. Kam gan citam, ja ne sabiedrībai, būtu par viņiem jā rūpējas. Šinī jautājumā varētu palīdzēt arī Tautas frontes pārstāvji. Jaunajā paaudzē jāaudzina cieņa pret šiem cilvēkiem. Bet iznācis tā, ka bezatbildīgi un nepārdomāti izmestais vārds «okupants» vispirms aizvainoja veterānus. Un cik ļauni cilvēki nereti kļūst rindās, kad veterāns, uzrādījis apliecību, iepērkas ārpus kārtas? Ko tik tādā reizē nevar dzirdēt!

Jādara viss, lai pasargātu veterānus no šādiem aizvainojumiem. Pagaidām mums nepietiek gaļas izstrādājumu. Preiļos un Līvānos jāiekārto speciāli veterāniem paredzēti veikali, jo rindās stāvēt viņi nevar. Var arī vienā no gastronomiem atvērt veterāniem paredzētu nodāļu, kā tas izdarīts Baltkrievijā, un pārdot preces veterāniem pēc apliecības uzrādīšanas (personiski).

Neapmierina arī tas, kā mēs saglabājam cīņās kritušo piemiņu. Ļoti sliktā stāvoklī ir brāļu kapi Līvānos. Ne Līvānos, ne Preiļos nav piemiņas plāksņu tiem šo pilsētu iedzīvotājiem, kuri krituši Lielajā Tēvijas karā. Nav iemūžināta revolūcijas dalībnieku, Leņina līdzgaitnieku piemiņa.

Kad dibinājās Tautas fronte, es to uzņemu ar atsaucību. Domāju: cik labi, ka būs sabiedriskā organizācija, kura praktiski palīdzēs izpildkomitejai daudz uzdevumu risināšanā: pilsētas noformēšanā, bērnu laukumu iekārtošanā, unju tīrības nodrošināšanā utt. Darba ir ļoti daudz. Jo Tautas frontes kongresa dokumentos ir ierakstīts, ka tā izveidota, lai sniegtu palīdzību pārbūvei.

Pagājis jau pietiekami daudz laika, bija visas iespējas parādīt savu darbu. Bet parādīt nav ko. Es pilnīgi piekritu Latvijas KP Centrālās Komitejas pirmajam sekretāram J. Vagrīm, ka Tautas frontes darbībā pagaidām ir daudz politisku frāžu, ka mūs piesardzīgus dara arī centieni atlaunot buržuāziskās Latvijas piemiņas dienas, ka šīs dienas tiek izmantotas politiskām manifestācijām. Tautas fronte pilnīgi ignorēja Lielā Oktobra svētkus.

Nevāru piekrist tam, ka dažas publikācijas presē visos grēkos apvaino partiju. Nekad atsevišķas personas nav personificējušas visu partiju. Visos laikos partijā ir bijuši un ir veselīgi spēki. Taču daži partijas darbinieki izrādījis nesagatavoti izmainām sabiedrībā. Viņi neprot diskutēt, polemizēt, strīdēties.

Labākā sētniece

Tie preiļieši, kuri dzīvo Leņina ielā, ar cieņu runā par Annu Vovku. Vairāk nekā 20 gadus viņa strādā komunālajā dienestā un ne reizi nav dzirdētas pretenzijas, ka darbs paveiktis pavisam.

Lai sakārtotu attiecīgo ielas teritoriju, sētniecei jāceļas agri, jo darbs jāpabeidz laikā, kad ielā vēl neredz gājējus. Tas nav viegli, taču Annas Vovkas strādīgumu var apskaut pat jaunie. Viņa ir arī laba māte, izaudzinājusi piecus bērņus, tagad ne

mazums laika ziedo mazbērņiem. Par pašizliedzīgu darbu Anna Vovka ne reizi vien apbalvota ar Goda rakstiem, saņēmusi naudas prēmijas. Sogad martā, atzīmējot dzīvokļu un komunālās saimniecības darbinieku dienu, administrācija un arodkomiteja viņai atkal piešķīra Goda rakstu un naudas prēmiju.

K. LACIS,

dzīvokļu saimniecības pārvaldes meistare

J. SILICKA foto

Lai pilsētā būtu vieglāk elpot

Kādā Rīgas maršrutā autobusi aiz sevis vairs neatstāj dūmu grīstes. Sajā pilsētas līnijā izbraukuši «ikarusi», kas dīzeldegvielas vietā izmanto dabasgāzi. Rīgas autobusu apvienībā viss mašīnu parks sāk pāriet uz ekoloģiski tīro degvielu.

— Ekonomiskā ziņā mūsu kolektīvs no tā neko neiegūst, — stāsta apvienības ģenerāldirektors J. Korņevs. — Tikai automašīnu un uzņēmuma remonta bāzes apgādei ar speciā-

lām iekārtām vien būs vajadzīgs simtiem tūkstošu rubļu. Tiem jāpievieno vēl piemaksas sferiem un šķidrās gāzes cena, kas ir augstāka nekā dīzeldegvielai. Taču mēs šos uzdevumus labprāt uzņemamies. Ik dienas līnijās izbrauc aptuveni 700 autobusu. Mūsu veiktie pasākumi ļauj ievērojami samazināt gaisa piesārņotību ielās, kur tā, it īpaši pilsētas centrā, jau pārsniedz pieļaujamo koncentrāciju.

LATINFORM korespondents

Lauksaimnieka profesiju var apgūt neklātienē

Rit kārtējais audzēkņu komplektēšanas posms mācībām Latvijas Republikāniskajā neklātienes lauksaimniecības tehnikumā.

Lauksaimniecības sistēmā strādājošie praktiķi var mācīties 11 specialitātēs un iegūt šādu vidējā posma speciālista kvalifikāciju: agronomis, agronomis dārkopis, tehniķis daļdārznieks, zootehniķis, tehniķis biškopis, tehniķis elektrīks, hidrotehniķis, tehniķis celtnieks, tehniķis plānotājs, grāmatvedis, tehniķis mehāniķis.

Audzēkņus ar vidējo izglītību uzņem 3. kursā. Mācību grupas audzēkņiem ar astoņgadīgo izglītību tiek komplektētas pēdējo reizi, un turpmākajos gados netiks plānotas.

Visās specialitātēs audzēkņus uzņem bez iestājekāmēniem, izņemot daļdārzniecības specialitāti. Tehnikumam ir filiāle Višķu sovhoztehnikumā un vairāki mācību konsultāciju punkti Malnavas, Saldus, Jēkabpils, Bulduņu sovhoztehnikumos. Kocēnu astoņgadīgajā skolā un Gulbenes rajona padomju saimniecībā «Stāmeriene». Dokumentus pieņem tehnikuma centrā Rīgā, Krāmu ielā 3, un visās iepriekš minētajās iestādēs līdz 31. gada 30. novembrim.

Višķu filiālē notiek mācības agronomijas un lauksaimniecības mehanizācijas specialitātēs. Au-

dzēkņiem, kuri izteikuši vēlēšanos mācīties jebkurā no 11 specialitātēm, piešķir apmaksātu mācību atvaļinājumu un citas priekšrocības, kas ļauj sekmīgi savienot darbu ar mācībām.

Iepriekšējos gados Preiļu rajona jauniešu un pieredzes bagātu praktiķu vidū bija jūtami izteikta vēlēšanās mācīties, par ko liecina uzņemto audzēkņu kuplais skaits. Višķu filiālē mācās 26 audzēkņi, no tiem uz «labi» un «teicami» — ražošanas apvienības «Lauktechnika» metinātājs Georgijs Akentjevs.

Gribētos ticēt, ka pašreizējā pārbūves procesā ražošanas uzņēmumu vadītāji un speciālisti atbalstīs republikā izvirzīto kadru sagatavošanas politiku, mērķtiecīgi orientēs strādniekus kvalifikācijas celšanā, uzticot sarežģītākos un atbildīgākos ražošanas vadīšanas posmus, jo diez vai iebraucēji no citām republikām šos uzdevumus izpildīs labāk.

Mācībām nepieciešams iesniegt izglītības dokumentu, izrakstu no darba grāmatīņas, medicīnisko izziņu — 086/y, 4 fotokartīnas 3x4 cm, uzvārda maiņas gadījumā — atbilstošu dokumentu.

R. JURGELĀNS,

Latvijas Republikāniskā neklātienes lauksaimniecības tehnikuma Višķu filiāles metodiskis

Atzīmējot kolhoza «Spartaks» 40. gadadienu, bijām lecerējuši uzdevināt darba veterāniem un viesiem speciāli izgatavotas nozīmītes. Tā kā ražošanas apvienība «Dailrade» pasūtījumu pieņemt atteicās, aizbildinoties ar laika trūkumu, meklējam potenciālos nozīmīšu izgatavotājus Līvānu stikla fabrikā, konkrēti — kooperatīvā «Rubīns».

Patiesa leinteresēta radošu problēmu risināšanā, lietišķums, precizitāte — tas viss garantēja, ka pasūtījums tiks izpildīts noteiktajā termiņā un teicamā kvalitātē. Neraugoties pat uz to, ka izstrādājumu izgatavošana no vara ne visai atbilst šī kolektīva darbības profilam. Jāpiebilst, ka šo kolektīvu sekmīgi vada pieredzējušais stikla pūtējs Aleksejs Gordikovs.

Šāda sadarbība, apejot birokrātiskos šķēršļus, ir izdevīga gan pasūtītājam, gan izgatavotājam. Arī personiskie kontakti, balstīti uz augstiem morāliem principiem un pilnīgu uzticēšanos, manuprāt, būtu jāatbalsta un visādi jāstimulē.

Ar cieņu — P. ZELTINS Kuldīgas rajonā

meslu dēļ. Pirmais — eksperimentālā brigāde no galvenā mākslinieka nodaļas pārcelta uz ceļu, kur mums liegta iespēja strādāt radoši, būt neatkarīgiem. Tas jūtami ietekmē arī darba algu. Otrais — jūtu, ka, ilgāk strādājot fabrikā, man var kļāties slikti — veselību esmu jau sabojājis (kaut gan man ir tikai 37 gadi). Nebaidīšos teikt, ka veselību zināmā mērā ietekmējuši tieši kaitīgie darba apstākļi, kuru uzlabošana pie mums velkas gliemeža gaitā.

Nepieciešams īss komentārs. Uzziņājusi, ka Kotlers iesniedzis atļūgumu, uzņēmuma administrā-

tas patērīna precēm.

Atgriezīsimies pie aizsāktās sarunas.

J. Skreivers:

Par tautas patērīna precēm pieņemts uzskatīt stikla izstrādājumus, kurus ar tirdzniecības organizāciju starpniecību iegādājas iedzīvotāji. Kooperatīvs turpretī vairāk sadarbojas tieši ar pasūtītājiem (protams, ar rajona izpildkomitejas sankciju), tādējādi pārkāpjot līgumu ar uzņēmumu. Bez tam — viņu ražotā produkcija netiek ieskaitīta fabrikas līgumiegāžu apjomā — bet tas mums ir galvenais. Tātad kooperatīvs, izmantodams

— Bet punktu uz «I» uzliek Līvānu kooperatīvu PSRS (10. paragrafa 2. punkts): «No valsts un kooperatīvu orgānu puses nav pieļaujama iejaukšanās kooperatīva saimnieciskajā un cita rakstura darbībā».

Visi it kā būtu pavisam skaidrs — gan jautājumā par «Rubīna» darbību, gan arī tā priekšsēdētāja «lietā». Taču — līgums starp stikla fabrikas administrāciju un kooperatīvu noslēgts pērnā gada nogalē. Līvānu kooperatīvu dienas gaismu ieraudzīja sešus mēnešus vēlāk. Toties gadu agrāk spēkā stājās cits likums — par valsts uzņēmumu — kurā teikts, ka vadītājam piešķirtas zināmas tiesības organizēt uzņēmuma darbību, par kuras rezultātiem viņam jābūt atbildīgam darba kolektīva un visas valsts priekšā. Vadītājam jānodrošina arī visu likumu ievērošana. Atbilstoši šim likumam pirmie kooperatīvi jūtas kā dzīves pabērni. To piedzīvojis arī «Rubīns».

Aleksejs Gordikovs vēl nav samierinājies ar atstumtā rūgto likteni (cik nu spēj un var, viņam palīdz biedri). Varbūt viņa lēmums bijis nedaudz pārsteidzīgs un spriedumi — līdz galam nepārdomāti? Iespējams. Visam tam seko vēl arī šāds iesniegums direktoram: «Saskaņā ar kooperatīva biedru kopsapulces lēmumu lūdzam izsvītrot no līguma šādus punktus...». Administrācija šo lūgumu neizpilda. Nedaudz vēl jautājumu par nesaskaņām starp fabrikas administrāciju un «Rubīnu» izskata rajona izpildkomitejas komisija, kura izdara šādu secinājumu: «Uzņēmuma administrācijas lēmumu par caurlaides konfiscēšanu uzskatām par nepareizu, iesakām atrast kompromisu un nodrošināt kooperatīva darbu» (1988. gada 2. septembra protokols).

«Ass cirvis drīz akmeni atrod», — šādu situācijas vērtējumu esmu dzirdējusi bieži. Acīmredzot, Gordikova bieži braucieni uz partijas rajona komiteju, rajona izpildkomiteju, prokurāturu, ministriju pilnībā izslēguši iespēju atrast kompromisu, konkrēti — iespēju noformēt kooperatīva priekšsēdētāju uz pusslodzi, atļaujot strādāt «Rubīnā». To apstiprināja arī divas pēc kārtas notikušās sēdes: direktors nolēma vispirms apspriesties ar fabrikas galvenajiem speciālistiem, bet pēc tam jautājumu izskatīšanai nodot darba kolektīva padomei. Gan vien, gan otri nolēma atstāt spēkā jau esošo līgumu. Vēl vairāk — radās pavēle Nr. 144, kurā detalizēti aprakstīti kooperatoru pienākumi. Citiem vārdiem, tie tagad gluži vienkārši kļuvuši vēl stingrāki. Vai tas ir kompromiss? «Rubīnam» nav pieņemams neviens no četriem administrācijas piedāvātajiem sadarbības variantiem. Tiek izvirzīts jautājums par konflikta izskatīšanu tiesā. Lai gan pēc juristu domām šādos gadījumos prioritāte vienmēr ir valsts uzņēmumam.

Pagaidām kooperatori vēl negrib padoties. Mēģina atrast to vienīgo, no jau piekto vai sesto apbūsi izdevīgo sadarbības variantu. Bet viņu uzņēmums? Vai tas nelokāmi un galīgi paliek pie ceturta variantā? Sabrūk ne tikai «Rubīns» (tā vietā, iespējams, vēlāk būs kāds padevīgāks — «Ahāts» vai «Smaragd»). Zūd arī labu speciālistu ticība valsts dotajai iespējai darīt grūtu, bet visiem vajadzīgu darbu, sanemot par to atbilstošu materiālo atlīdzību.

Katrā ziņā Līvānu variantā tas izskatās tieši tā.

I. KOROLOVA

Nestandarta situācija

Vai „Rubīns“ apdzisis uz visiem laikiem?

● STĀSTS PAR TO, KA JAUNAIS, BET DAUDZSOLOSAIS KOOPERATĪVS NOKLŪVA SABRUKUMA PRIEKŠĀ

SO vēstuli redakcija saņēma septembra sākumā. Tai laikā, kad kooperatīvs «Rubīns» nedarbojās jau veselu mēnesi, bet tā priekšsēdētājam Aleksejam Gordikovam saskaņā ar Līvānu stikla fabrikas direktora J. Skreivera rīkojumu tika atņemta uzņēmuma caurlaide. Tā paša uzņēmuma, kuram viņš, stikla pūtējs no vecas strādnieku dinastijas, ziedojis gandrīz 24 no nodzīvotajiem 39 gadiem un kurā strādājot viņa darba grāmatīna ir burtiski uzskūsti — tik pilna tā bija ar atzinīgiem rakstiem. Vēlāk sarunā ar mani 2. ceha priekšnieks Dmitrijs Terentjevs teikts: «Gordikovam līdzīgu stikla pūtēju fabrikā diez vai sateiktu — viņam ir talants, radoša preeja, zelta rokas». Tiesa, tiekoties ar uzņēmuma administrāciju, izskanēja daudz pieticīgāks vērtējums, lai gan arī šoreiz neviens nemēģināja šaubīties par Alekseja izcilajām spējām.

Tādēļ pilnībā varēju saprast to sarūgtinājumu, jauktu ar dusmām, ko izjuta Aleksejs todien, kad ieradās pie manis. Iepriekšējā dienā viņam bija «konfiscēta» caurlaide. No saturīgas sarunas mums todien nekas nesanāca. Spēju izlobīt vienīgi atsevišķas detaļas: to, ka Aleksejs no fabrikas aizgājis, nolēmis palikt tikai kooperatīvā, ka Gordikova biedri kategoriski atsakās pieņemt šo direktora demaršu un stāv kā mūris par savu priekšsēdētāju.

Bet tagad vēsu prātu apsvērsim, kas īsti noticis Līvānu stikla fabrikā un kāpēc notikšajam bija tik plaša atbals. Un ne tikai fabrikā vien. Lai to noskaidrotu, jāatgriežas ne tik senā pagātnē.

Kopš 1986. gada Vietējās rūpniecības ministrija «bombardēja» savā pakļautībā esošo Līvānu stikla fabrikā ar vēstulēm, uzstājīgi pieprasot būt «uzdevumu augstums» — dot savu ieguldījumu aizsāktajā kooperatīvu kustībā. Sodien J. Skreivers atzīst: «Divi kooperatīvu uzņēmuma ietvaros, tai skaitā arī «Rubīns», izveidoti pēc manas personīgās iniciatīvas». Un ar nozēlu piebilst: «Uzņemos pats uz savu galvu».

Lai kā arī tas būtu bijis, 1987. gada 28. decembrī starp stikla fabrikas administrāciju un kooperatīvu «Rubīns» tika noslēgts līgums. Iedajā «Līgumpartneru pienākumi» cita starpā ierakstīts: «Uzņēmuma administrācija apņemas dot kooperatīvam iespēju no darba brīvā laikā izmantot 2. ceha stikla kausēšanas krāsnis N. 1, 2 un 5 tautas patērīna precu ražošanai» (Pasvīrojums mans — I. K.).

Kooperatori nevilka lietu garumā un ķēras pie darba. Kā nekā Alekseju Gordikovu un viņa kolēģus Jāni Kotleru, Aleksandru Košejevu un Valentīnu Carevu cieši saistīja ne tikai

ilggadēja darba pieredze, bet arī milzīgā vēlēšanās izmēģināt savus spēkus jaunā, līdz šim neizpētītā darbības sfērā.

No klientiem nevarēja ne atkautes. Tie brauca no malu malām: sākot ar rajona organizācijām un beidzot ar pasūtītājiem no Vitebskas, kur šovasar notika poļu dziesmu festivāls. Veikums ir šāds: sešarpus mēnešos «Rubīns» saražojis dažādas izstrādājumus par vairāk nekā 77 tūkstošiem rubļu, tādā kā sprintera izrāvienā apsteidzot citus rajona kooperatīvus. Apmierināti bija visi: gan pasūtītājs, kurš priecājās, ka pasūtījums izpildīts kvalitatīvi un termiņā, gan kooperatori, kuriem piedeva mēnešalga sanāca visai iespaidīga (vidēji 500 rubļu).

Ar kooperatīvu nemierā bija tikai uzņēmuma administrācija. Neskatoties uz to, ka kooperatīva biedri strādāja galvenokārt brīvdienās, kad krāsnis praktiski nebija noslogotas, ka kooperatīva ieguldījums summējās klāt uzņēmuma kopējam plānam, ka «Rubīns» kārtīgi maksāja par izejvielām, materiāliem, taru, par mehānismu, instrumentu un iekārtu iznomāšanu, ka finansistiem attiecībā uz kooperatīvu nebija nekādu pretenziju. Kādēļ tad vienā jaukā dienā «Rubīns» tika pielīdzināts kroplīgai piepei, kas pieaugusi uzņēmuma veselīgajam stumbram? Un kam bija pirmšķirīga, kam — otršķirīga nozīme: neapmierinātībai ar kooperatīva darbību vai neapmierinātībai ar to, ka tā priekšsēdētājam ir liegta iespēja uzturēties fabrikā?

Man nācās pavadīt uzņēmumā ne vienu vien dienu. Un ne tikai šeit. Pabiju partijas rajona komitejā, runāju ar rajona izpildkomitejas plānu komisiju, ar juristiem. Tomēr arī šodien vēl grūti atšķetināt šo sarežģīto attiecību kamolu, kurā kopā savijies daudz kas: gan pārdošība un rutīna, gan drosme un bailes, gan leinteresēta un skaudība. Un gan jau arī vēl kas cits, par ko gan uzņēmuma vadītāji, gan kooperatori noklusējuši, uzskatīdami, ka tā būs labāk. Ieklausīsimies tagad tajā, ko nenoklusēja ne vien, ne otri.

Jānis Kotlers:

— Jā, tūlīt pēc Alekseja arī es iesniedzu atļūgumu. Esmu nostrādājis fabrikā 18 gadus. Par šādu soli izšķīros divu ie-

cija sacēla paniku. Iet prom kvalificēti stikla pūtēji. Un uz kurieni viņi iet? Uz kooperatīvu! Nelaist! Jo vairāk tādēļ, ka līgumā iedajā «Atbildība» 4. punktā teikts: «Uzņēmuma teritorijā, izmantojot ražošanas pamatiekārtu, drīkst strādāt tikai pastāvīgie fabrikas strādnieki.» (Pasvīrojums mans. I. K.). Lūk, jums arī atbilde uz jautājumu, kāds bija pamats konfiscēt Aleksejam Gordikovam caurlaidi. Kā redzat, direktoram stūrgalvību pārņemt nevar, — viss tika izdarīts likumīgi.

Kādēļ Gordikovs tomēr aizgāja no fabrikas?

— Es, protams, zināju par šo zemūdens klinti — bēdīgi slaveno 4. punktu. Arī direktors, pieņemdams atļūgumu, atklāti brīdināja, ka mana turpmākā darbošanās «Rubīnā» iespējama tikai tad, ja es strādāšu uzņēmumā. Un tomēr es aizgāju. Jo gan no fiziskā, gan materiālā viedokļa man izdevīgāk šķita strādāt kooperatīvā. Bija arī apnicis pastāvīgi lūgties, lai uzlabo darba apstākļus. Dušu telpās pat — pēc maņas sviedrus noskalot varī vai nu ar ledainu ūdeni vai citkārt — ar gandrīz vai verdošu, riskējot applaucēties. Divdesmit četrus gadus nostrādāt «karstajā» cehā — tā nav jokia lieta. Vai tiešām es dotu sabiedrībai mazāk labuma, ja paliktu strādāt tikai kooperatīvā?

Iespējams, kāds no lasītājiem nogrozīs galvu un pastiegsies ierindot Alekseju starp ierēvējiem: sak, tu, puis, nostrādājis labi ja divas maņas nedēļā, gribi pustukstoti kabatā ielikt? Vai mēs sliktāki? Tomēr nesteigsimies izdarīt šādu secinājumu. Pameģināsim noteikt to robežu, aiz kuras beidzas uzņēmība un sākas leraušana.

Pirmkārt, kooperatīvs strādāja brīvdienās, kad stikls variējās tukšgaitā. Otrkārt, ne jau katrs, ar kuru kooperatori vienojās par pagaidu iesaistīšanos izstrādājumu apstrādē, varēja izturēt viņu uzlikto slodzi. Treškārt, produkciju nosvēra un izveda, neapejot uzņēmuma un ārpusresoru kontroli. Un visbeidzot — «Rubīna» izstrādājumi (par to pārliecinājos pati savām acīm) ir daudz pārāki par tā sauktajām plaša patērīna precēm, kuras tapušas uz fabrikas «konveijera». Tika... kooperatīva ražojumi ne vienmēr tika pieskaitīti pie tau-

uzņēmuma iekārtas un izejvielas, kas, starp citu, ne vienmēr ir viegli dabūjamas, baudīja acīm redzamas priekšrocības salīdzinājumā ar valsts uzņēmumu. Tas sakāms arī par cenu veidošanu un peļņas atskaitījumiem budžetā.

I. Sņikers, fabrikas partijas biroja sekretārs:

— Teikšu asi: «Rubīna» pašreizējā darbība nav nekas cits kā valsts naudas pārsūknēšana personiskajā kabatā. Tas ir pamatīgs trieciens katram no mums. Un vispār — kas manā izpratnē ir kooperatīvs uzņēmuma ietvaros? Manuprāt, tā ir piedeva fabrikai (dibināja taču to tieši tādēļ, lai tas palīdzētu uzņēmumam), nevis tās aizstājējs. Valsts uzņēmums nevar un nedrīkst pieļaut, ka noteikumus tam diktē kooperatīvs, kura biedriem galvenais uzdevums ir nopelnīt. Starp citu, kooperatoru sapeļnīto naudu jau pat mūsu fabrikas laudis uzskata par «netīru», jo šāds tās iegūšanas veids viņiem ir nepieņemams.

Izdarīsim kopsavilkumu. Tāds «Rubīns», kāds tas bija pusgadā, stikla fabrikai nav izdevīgs, jo kooperatoru produkcija nav pieskaitāma pie tautas patērīna precēm. Bet — ja atraujamies no papīriem un palūkojamies uz lietām ar aptverošāku skatienu? Kam tad citam, ja ne tautai kalpo tā īpati sīkā nozīmē, ko saņemis kolhoznieks no Kuldīgas, tā oriģinālā lustra Krāslavas grāmatu veikalā vai Vitebskas koncertzālē? Diemžēl — ir instrukcija.

Nesāksim lauzt šķēpus. Atļāušos atgādināt, ko šajā sakarībā PSRS Augstākās Padomes deviņtajā sesijā teicis biedrs N. Rižkovs, proti — kooperācija tikai tad īsti atraisis darbaļaužu iniciatīvu un darbotiesgribu, ja tā netiks ierobežota stingri noteiktās, šaurās sfērās. Bažas, ka kooperācija var izraisīt darbaspēka aizplūšanu no ekonomikas valsts sektora uz kooperatīvu, ir iedomātas, šķietamas. Ja cilvēks aiziet prom no kāda uzņēmuma, tas nozīmē, ka viņu tur neapmierina vai nu dzīves un darba apstākļi, vai arī alga. Šeit jāpaskaidro, ka runa nav par prioritāti. Abi ekonomikas sektori ir līdztiesīgi. Ikvienam pilsonim ir tiesības piedalīties kooperatīvu kustībā. Šeit nedrīkst būt nekādu ierobežojumu.

Valmieras teātra viesizrādes

● 24. UN 25. NOVEMBRI PREIĻU RAJONĀ VIESOJAS VALMIERAS TEĀTRIS.

24. novembrī Līvānos varēs noskatīties Raiņa «Daugavas» iestudējumu. «Daugava» uzrakstīta ģēnija apgaismes brīdī ar kolosālu nākotnes, savas tautas likteņgaitas paredzēšanu, tādēļ arī šodien tā skan, it kā būtu rakstīta vakar.

«Daugava» — tā ir dramatiska tautas likteņpoēma, ko Rainis

nosaucis par sērdieņu dziesmu. Pēc vīstaulas katastrofas pie «Daugavas» kā pie mātes izsūdzēt bēdas pulcējas sērdieņi. Sašķeltie, nomāktie, svešumā izkļēdētie, no nobraudātiem laukiem un izpostītām mājām. Sveši kļuvušie, tie atkal ilgojas pēc vienotības. Tādēļ arī no viņu mutēm atskan dziesma: Daugav's abas malas/ Mūžam nesadalas/ I Kurzeme, i Vidzeme, i Latgale mūsu.

Jā, tie ir Raiņa vārdi, tās ilgas pēc saprašanās, pēc kopu

dziesmas saskanīguma. Rainis saprata, ka naidis ir postošs un bezperspektīvs, ka ar naidu neko nevar ne celt, ne radīt, vien postīt un iznīcināt. Tādēļ Raiņa darbs šodien skan kā sauciens pēc cilvēcības. «Daugavu» komponējis Mārtiņš Brauns. Iestudējumu sagatavojis plašs aktieru ansambļis Valentīna Maculēviča vadībā.

25. novembrī teātris Preiļos izrādīs Mārtiņa Ziverta komēdiju «Ķīnas vāze». Lugas autors ir viens no izcilākajiem latviešu

dramaturgiem, pašlaik dzīvo emigrācijā Zviedrijā, bieži cieņojas dzimtenē, joprojām raksta lugas (to ir vairāk nekā trīs desmiti). Populārākās no tām ir «Minhauzena precības» (pašlaik izrāda Dailes teātri) un «Āksts». Viena no visvairāk spēlētajām ir «Ķīnas vāze».

Komēdijas veiksmīgais sīzeta risinājums ļauj ar neatslāstošu interesi sekot «mantrausības pūka» gluži neticamajām izdarībām kādas visai solīdas ģimenes lokā. Neizpaliek arī mīlas intriga un pat kriminālistikas elementi ar šaujamoeroca vicināšanu kaislību uzbangojuma brīdī. Pāri paliek viela nopietnām pārdo-

mām, vai arī mūsos reizēm nepaceļ galvu tāds «pūķis».

«Ķīnas vāze» — tā ir klasika visiem laikiem. Lugas režisors Pēteris Lūcis tajā saskatījis nezdūdošas vērtības, jo kamēr vien cilvēkos mājās mantkāre, kas sagandē dvēseli, kropļo garīgo pasauli, apraud mīlestību, tikmēr arī Mārtiņa Ziverta luga būs aktuāla un vajadzīga.

Iestudējumā piedalās N. Leimane vai A. Dūle, E. Sukurs, T. Lasmanis, R. Devīte, J. Uzūlīņš, L. Kalēja, L. Vintere, I. Pāberza un citi aktieri.

A. SKUDRA

● 26. oktobrī notika Latvijas Kultūras fonda rīkotā Latgales kultūras pētnieku sanāksme, kurā piedalījās vairākas nekā 50 zinātnieku un entuziastu, kam rūp Latgales kultūras mantojuma apzināšana, pētīšana, aizsardzība, publicēšana un jaunrade. Jā, mantojuma tālākāde latviešu mūsdienu kultūras procesā. Šajā sanāksmē, kas notika Latvijas Valsts universitātes docenta Pētera Laizāna vadībā, tika ievēlēta Latgales Zinību komisija 25 cilvēku sastāvā un iezīmēts tas pētījumu un publikāciju loks, kā rezultātā jātop grāmatai «Latgales kultūras vēsture».

KULTURAS FONDA sanāksme atbalstīja jau agrāk izbriedušo domu par Latgales kultūras biedrības dibināšanu. Ir izveidojusies Rosmes (iniciatīvas) grupa, kas strādā pie biedrības programmas projekta (P. Laizāna vadībā), kā arī statūtu projekta darba grupa (O. Kravala vadībā). Tātad rit biedrības dibināšanas sagatavošanas darbs. Protams, kā aizvien kādā nopietnā lietā rodas arī pārpratumu un nesaskaņas, taču mēs noraidām dažu cilvēku izdomājumus, īpaši Rēzeknes avīzē, ka Latgales kultūras kopšana ir šķeltnieciska rīcība attiecībā uz kopīgajām nacionālajām interesēm. Mūsu biedrības devīze ir «Vienoti latviešu kultūrai!», tātad sadraudzīgi ar pārējiem Latvijas novadiem, jo saprotams, ka Latgales kultūras vērtības neies kopēt taču kurzemnieks vai zemgālis, tas mums jāizdara pašiem. Jādara Raiņa lielo līdzības ideju gaismā, kad viņš saka: «Daugav' abas malas mūžam nesadalās...», kas rosina uz domu, vai biedrībai nepieņemam Raiņa vārdu par aplicinājumu tam, ka mēs esam noskaņoti darboties lielo Raiņa ideju orientēti.

Latgales kultūras biedrība pēc savas uzbūves tiek domāta kā divu stāvu celtnie. Augšējais stāvs — Zinību komisija un citas zinātnieku un speciālistu komisijas, ap kurām varētu veidoties specializētas kultūras darba sekcijas, bet pamatsastāvs — ar darbinieku atceres un tamlīdzīgiem sarīkojumiem bagātināts kluba tipa darbs ar biedrošanos, pat sadziedāšanos un sadancošanos, jo kultūra nav jāsaprot kā zinātne un augstās mākslas vien, bet arī — folklorā, tautas māksla, pat apģērbi un ēdieni... Vai neesat aizmirsuši, kāds ir tradicionālais cianasts Latgales lauku mājās? Un vai to nevajag pārņemt mums, pilsētniekiem?

Klubi varēs būt arī vienlaicīgi biedrības nodaļas. Pašreiz jau izveidojies un aktīvi darbojas Rīgas latgaļu klubs, radusies latgaļu sekcija Daugavpils latviešu biedrībā — tā ir pagaidām vislielākā latgaļu apvienība.

Latgales kultūras biedrība

ba. Līdzīgi klubi veidojas Rēzeknē, Ludzā, arī citās pilsētās un ciemos.

Klubs pašreizējā, biedrības dibināšanas, situācijā ir arī atbalsta grupa biedrībai, tāpēc pilsētu un ciemu iedzīvotāji tiek aicināti apvienoties vietējos latgaļu etniskos klubos pēc savas dzīves vietas, lai koptu savu senču, latgaļu cilts, kultūras mantojumu, neļautu tam grimt aizmirstībā un saglabātu to šodienas un rītdienas kultūras attīstības vajadzībai.

Mēs nenorobežojamies no Latvijas Tautas frontes, taču mūsu darba mērķis un saturs ir atšķirīgs, kā jau ikvienai citai etniskai vai nacionālai biedrībai, kuras Latvijā veidojas viena pēc otras — aug gluži kā sēnes pēc lietuses. Mēs sadarbosimies ar LTF, kas pat ierakstīts mūsu Programmas projektā, taču šī sadarbība būs nevis politiska, bet kultūras rakstura.

Ielūkosimies P. Laizāna uzrakstītajā biedrības Programmas projektā:

«Latgaļu kultūra — viens no senākajiem baltu un vienotās latviešu kultūras zaļiem, kas raksturīgs ar savdabīgu mentalitāti un kas izpaužas kā Latgales vēsturiskajos liktenos, tā arī reāli pastāvošajās atšķirībās valodā, vairāk nekā trīs gadsimtus ilgajā literārajā tradīcijā, latgaliskajā pašapziņā.

Pēckara gados kultivētā nihiliskā attieksme pret latgaļu kultūru un tās tradīcijām ir bremsējusi Latgales nodaļa attīstību visās dzīves jomās. Tāpēc Latgales kultūras biedrība par savas darbības pamatmērķi izvirza Latgales kultūras mantojuma izglābšanu no aizmirstības, etniski savdabīgās mentalitātes saglabāšanu nacionālajai identitātei, kultūras attīstības līdzsvara atgūšanu blakus citiem novadiem».

Un tālāk seko virkne konkrē-

tu darbības virzienu, kas raksturo mūsdienu Latgales kultūras vajadzības un ierosmes, lai mūsu novads atplauktu no stalinisma laikmeta uzspiestā zīmoga — visā kultūras krāsu krāšņumā. Atcerēsimies, ka 1958. gadā 7. — 13. decembrī notika Latgales kultūras nedēļa Rīgā, taču šis 30 gadu senais izcilais kultūras dzīves notikums vīd arī rūgtas atceres, jo Latgales novada savdabīgās kultūras attīsti-

diskusija par latgaļu valodu, kurā aicinām piedalīties visus, kam dārgs mātes valodas gods un tās kultūras vērtības, ko glabā gan šajā valodā sarakstītā literatūra, kas ilgi netika izdota, gan pati senvaloda kā tāda.

Savu gribu attiecībā uz Programmas projektu varat izteikt arī rakstiski, taču neapgrūtinot laikrakstu, jo biedrības informatīvi koordinējošā vadītāja Gabriēla Krone (Pujāte) aicina rakstīt

pārstāvēniecības norma uz biedrības kongresu 3. decembrī.

Svarīgi pateikt vēl to, ka Latgales kultūras biedrība nebūs slēgta citu tautu piederīgajiem, kuru redzami darbinieki dzīvojuši un strādājuši Latgalē, devuši ieguldījumu tās vēsturē un kultūrā. Tāpēc ciltautieši, kas vēlas atbalstīt Latgales kultūras biedrību un līdzdarboties tajā atsevišķas sekcijas veidā, tiek lūgti pieteikties pirms biedrības kongresa, lai Rosmes grupa varētu rēķināties ar viņiem.

Latgalē ir darbojies vācietis Miķelis Rots, kurš bija viens no redzamākajiem latgaļu rakstības kopējiem, polis jeb košubs Gustavs Mantefelis, kurš pirmais izdeva kalendāru latgaliešiem, tāpat krievu, zviedru, lietuvju cilmes kultūras darbinieki un vēsturiskas personības, kas nedrīkst izdzist no Latgales iedzīvotāju vēsturiskās atmiņas, un tamdēļ viņu piemiņa ir kopjama, kas darāms, ceram, kopīgiem spēkiem, jo minētie un citi Latgales labdari ir faktiski daudz vairāk veikuši savas tautas kultūrai, vai pat pasaules kultūrai vispār.

Biedrības Rosmes grupu vada Pēteris Laizāns, pazīstams zinātnieks un pedagogs. Grupā ietilpst arī tādi atzīti kultūras darbinieki kā Jānis Streičs, Antons Kūkojs, to vidū arī šo rindu autors, kas izpilda Rosmes grupas orgsekretāra funkcijas.

Ja jums rodas bažas, šaubas vai, gluži otrādi, prieks un ticība, atrakstiet mums personīgi vai piezvaniet, jo biedrības organizēšanas periodā katrs balss ir svarīga ar savu domu un gribu, savu sirds zīpu. Adrese: 226011, Kr. Barona ielā 12 Rakstnieku savienībā, Osvaldam Kravalim.

Ja jūs esat piedalījies Latgales kultūras nedēļā 1958. gada 7. — 13. decembrī, lūdz atsaukties un pieteikties Informatīvi koordinējošajā centrā pie G. Krone vai atrakstīt man. Ipaši esat šīs biedrības atbalstītājs, kam rūp Latgales kultūras liktenis, pa telefonu 362322.

Ja vēlaties tuvāku informāciju par biedrības veidošanos, griezieties pie Voldemāra Romanovska laikraksta «Leņina Karogs» redakcijā, telefons 21985.

O. KRAVALIS,

Latgales kultūras biedrības Rosmes grupas orgsekretārs

Redaktors P. PIZELIS

SAGĀDES RAŽOŠANAS APVIENĪBA
ieperk bekoncūku gaļu atbilstoši valsts standartam 7724—77. Kautķermeņu pusēm jābūt nebojātām, to pieļaujamais svars — no 53 līdz 72 kg (ieskaitot).

1988. gada 23. novembrī no plkst. 9.00 līdz 11.00 mājbuves kombināta sarkanajā stūrī Daugavpils ceļojumu un ekskursiju birojs rīko

TIRDZIŅU-IZPĀRDOŠANU,
kurā varēs iegādāties ceļazīmes ceļojumiem ar lidmašīnu, vilcienu un autobusu.

Aicinām visu organizāciju, kolhozu un sovhozu pārstāvjus.

Tālrunis Daugavpilī: 26503.

JĒKABPILS AUTOBUSU PARKS

organizē autovadītāju pārkvalificēšanas kursus «D» kategorijas iegūšanai, lai varētu vadīt autobusus. Kursos uzņem šoferus, kuriem ir vienu gadu ilgs nepārtraukts automobiļa vadītāja darba stāžs.

Tos, kuri vēlas mācīties, pieņem darbā Jēkabpils autobusu parkā un maksā stipendiju — 135 rubļus mēnesī.

Kursu adrese: Jēkabpils, autoskola «Asotex».

Mācības apmaksā autobusu parks. Ir kopmitnes, ēdnīca, uz darbu un no darba nogādā ar uzņēmuma transportu.

Tālrunis uzziņām — 32480.

Autobusu parka administrācija

KOLHOZS «NĀKOTNE»
aicina darbā elektrikus. Piešķir dzīvokļus. Uzziņas pa telefonu 33733 vai 33718.

VALSTS VALMIERAS DRĀMAS TEĀTRIS
viesojas ar izrādēm
24. novembrī plkst. 19.30 Līvānos —
J. Rainis. «Daugava»;
25. novembrī plkst. 19.00 Preiļos —
M. Ziverts. «Ķīnas vāze».
Biļetes var iegādāties kultūras namos.

MĀKSLAS FILMU «MAZĀ VERA»
kinoteātri «Atpūta» demonstrē 23. un 24. novembrī, kinoteātri «Ezerzeme» — 25. un 27. novembrī, Riebiņos — 26. novembrī.
Kinodirekcija

REPUBLIKĀNISKAJAM PROJEKTĒŠANAS UN MĀJBUVES TRESTAM
sfeidzami vajadzīgi darbā:
kokapstrādes darbgaldu strādnieki,
elektromontieri Līvānu specializētajā pārvietojamajā mehanizētajā kolonnā,
autoceltni mašīnisti Līvānu specializētajā pārvietojamajā mehanizētajā kolonnā,
vieglā automobiļa šoferis.
Adrese: Līvānos, Celniecības ielā 2. Tālruni — 44693 un 43938.

REDAKCIJAS ADRESE: 228250, Preiļos, Komjaunatnes ielā 1.
TĀLRUŅI: redaktors — 22059, redaktora vietnieki — 21996, atbildīgais sekretārs — 22154, agrorūpnieciskā kompleksa, jaunatnes dzīves un sporta nodaļas — 21759, rūpniecības, celtniecības un kultūras nodaļas — 21985, grāmatvedība, uzziņas par sludinājumiem — 22305.

MAINA istabu Rīgā (22 m²) pret divistabu dzīvokli Līvānos. Tālrunis: 43008. Zvanīt pēc plkst. 19.00.

KOOPERATĪVS «VESELĪBA»
(rajona centrālā slimnīca)
piedāvā iedzīvotājiem šādu pakalpojumu mājas apstākļos: izdara injekcijas vienā un muskuļos, mēri arteriālo asinsspiedienu, liek parafina aplikācijas un bankas, veic masāžu (banku) un elektroforēzi, ārstē ar aparātu «SNIM», izdara pārslēšanu, sniedz konsultācijas ķirurģijas jautājumos.
Pieteikties Preiļu poliklinikā. Tālrunis — 21722.

Skumju brīdī esam kopā ar Veru un Leontīni Aidukām, MĀSU Matildi smiltajā izvadot. Kolhoza «Jersika» kolektīvs.

Nolikst klusi sirmā galva, Saules ceļu aiziedama.
(T. dz.)

Izsakām dziļu līdzjūtību Ilzei Bičkovskai, TĒVU smiltajā izvadot.

Līvānu stikla fabrikas kolektīvs

„LEŅINA KAROGS»
Laikraksts iznāk otrdienās, četrdienās un sestdienās latviešu un krievu valodā.

«Ленина Карогс» («Ленинское знамя»). Газета Прейльско-районного комитета Коммунистической партии Латвии и районного Совета народных депутатов на латышском языке, г. Прейли, Латв. ССР. Издательство «Звайгзне», г. Рига, ул. Горького, 105.

Laikraksts iespiests Latvijas PSF Valsts izdevniecību poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības lietu komitejas Daugavpils tipogrāfijā 228400, Daugavpilī, Valkas ielā 1. 1 nos. iespiedloksne, Ofsetiespiedums.
Metiens 14204 eks., (latv. val. 10082 eks., krievu val. 4122 eks.).
Indekss 68169.
Pas. 1670.